ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ **ΤΟΥ κ. ΣΤΑΜ. ΣΤΑΜ.**

Η ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ ΤΟΥ ΝΕΟΥ ΚΟΣΜΟΥ

Ἦταν δάσκαλος στὸ χωριό.

Ἐδίδασκε ἀπὸ καιρὸ τὰ κακοκέφαλα μικρά.

Ἐκεντοῦσε τὰ κεφάλια τους μὲ ὅλες τὶς αἰχμὲς καὶ τὰ τσιγκέλια, τῶν ὀξειῶν καὶ τῶν βαρειῶν, τῶν δασειῶν καὶ τῶν ψιλῶν πνευμάτων, μαστίγωνε τὴ διανοητική τους ὀκνηρία, μὲ ὅλο τὸ μῆκος τῆς κυματιστῆς περισπωμένης. Μὰ μ' ὅλα αὐτὰ οἱ μικροὶ μαθηταὶ ἦταν ἀδύνατον νὰ περιπατήσουν ἐπὶ τῆς λεωφόρου τῆς ὀρθογραφίας.

Κίνησε κι' ὁ δάσκαλος γιὰ τὴ Θεσσαλονίκη...

Ἕνας μόνον διακρινότανε κάπως ἀπὸ τοὺς ἄλλους. Ἦταν παιδὶ τοῦ γιατροῦ τοῦ χωριοῦ, τοῦ ὁποίου ἡ σύζυγος εἶχε χρηματίσει δασκάλα κάποτε κι' ἤτανε σὲ θέσι νὰ δημιουργήση τέκνα ἀρτιμελῆ κι' ἀκμαῖα γλωσσικῶς καὶ τεχνολογικῶς.

Ἀλλὰ τώρα τελευταῖα ἀπελπίσηκε κι' ἀτ' τὸ μαθητὴ αὐτόν.

— Πάει κι' αὐτός! ἔλεγε.

Τὸν εἶχε ρωτήσει τί μέρος λόγου ἦταν τὸ «κηρίον» καὶ αὐτὸς ἀπάντησε:

— Ἐπίθετο τριγενὲς καὶ τρικατάληκτο!...

Ὁ καϋμένος ὁ δάσκαλος μόνο τοῦ δὲν παρεφρόνησε.

— Γιὰ ποιὰ λέξι σὲ ρώτησα, βρέ;

— Γιὰ τὸ κηρίον.

— Ποιὸ κηρίον;

— Ἐκεῖνο ποὺ ἀνάβουμε.

— Ἔ, λοιπόν; Τί εἶνε τὸ κηρίον;

— Ἐπίθετο τριγενὲς καὶ τρικατάληκτο.

— Ἐπίθετο τριγενὲς καὶ τρικατάληκτο! Γιὰ πές μας τότε τὰ τρία γένη.

— Ὁ κύριος, ἡ κυρία, τὸ... κηρίον!...

Ταμπλᾶς τοῦρθε τοῦ δασκάλου.

* * *

Ἐντωμεταξὺ μάθανε στὸ χωριὸ πῶς γίνεται Ἔκθεσις στὴ Θεσσαλονίκη. Ἔκθεσις; Ἔπρεπε νὰ πάνε νὰ τὴν ἰδοῦνε. Κίνησε λοιπὸν ὁ δάσκαλος, πατέθηκε μαζύ του κι' ἡ οἰκογένεια τοῦ γιατροῦ καὶ κατέλυσαν στὸ ἴδιο ξενοδοχεῖο.

Τὴν ἄλλη μέρα πήγανε στὴν Ἔκθεσι μαζὺ κι' εἶδαν τὰ θαυμάσιά της. Περνῶντας ἀπὸ ἕνα μπὰρ εἶδαν μπύρα, ποὺ ἤτανε ἀπόπιωμα, ἔφαγαν γιὰ μεζὲ ἐγχώρια «μουρταδέλλα», ποὺ ἦταν παραγεμισμένη μὲ βωδινὰ πλεμόνια, κι' ἐλησταεύθηκαν ποικιλοτρόπως ἀπὸ τὰ γκαρσόνια ποὺ σερβίριζαν. Ἐπισκέφθηκαν κατόπιν τὰ διάφορα περίπτερα τῆς Ἐκθέσεως κι' ἀγόρασαν ἀπὸ ἕνα χαρτοσάκκουλο «ἅλας τῆς πολυτελείας». Ἀγόρασε ἐπίσης ὁ δάσκαλος ἕνα κομπολόγι ἀπὸ τὸ περίπτερο τοῦ Ἁγίου Ὄρους καὶ κίνησαν ὕστερα νὰ φύγουν, ἐκφράζοντες τὴ γνώμη τους καὶ κρίνοντες τὰ εἴδη, τὰ πράγματα, τὰ πρόσωπα καὶ τὶς ἐκθέτας.

Ὁ δάσκαλος ἐξέφρασε κι' ἕνα βαθὺ παράπονο: Γιατί νὰ μὴν ὑπάρχη στὴν Ἔκθεσι κι' ἕνα παράπτηγμα τῆς Μακεδονικῆς παιδείας, τὸ ὁποῖον νὰ ἐπιγράφεται: «Φῶς διανοητικὸν» καὶ στὸ ὁποῖο νὰ ἐκθέτανται οἱ καλύτεροι μαθηταὶ καὶ διδάσκαλοι τῶν Μακεδονικῶν σχολείων; Ἔτσι, μαζὺ μὲ τὰς ἄλλας προόδους, θὰ φιγουράριζαν καὶ τὰ θαύματα τῆς ἐκπαιδεύσεως στὴ Μακεδονία.

Καθὼς γύριζαν κατόπιν στὸ δρόμο, ἀντάμωσαν μερικοὺς γνωστοὺς τῆς κυρίας καὶ τοῦ κυρίου γιατροῦ. Ἐχάρηκαν ἐκεῖνοι, ποὺ τοὺς εἶδαν, κ' ἀνέλαβαν νὰ τοὺς περιποιηθοῦν. Τοὺς πρότειναν μιὰν ἐκδρομὴ μέχρι τοῦ πληκτικοῦ καὶ μελαγχολικοῦ προαστείου τοῦ Ρυσσίου, ὅπου διασκέδασαν εὐφραινόμενοι μεταξὺ τῶν ἀφρῶν τῆς θαλάσσης καὶ τῶν ἀφρῶν τῆς νερωμένης μπύρας.

Ἕπιαν μπύρα ποὺ ἦταν ἀπόπιωμα!...

Γύρισαν ὕστερα στὴν πόλι ἱκανοποιημένοι.

— Μείνατε εὐχαριστημένοι; τοὺς ρώτησαν.

— Πάρα πολύ... πάρα πολύ...

— Νὰ τὸ ἐπαναλάβουμε καὶ αὔριο;

— Ὅπως ἀγαπᾶτε.

Ἔτσι πῆγαν στὸ ἴδιο προάστειο τὴν ἑπομένη καὶ τὴν μεθεπομένη. Ὅλη τὴ ἑβδομάδα ἔκαναν τὴν ἴδια ἐκδρομή.

Τί σύμπτωσις δὲ εὐτυχής. Καὶ οἱ καλοὶ ἐκεῖνοι φίλοι τοῦ γιατροῦ ἔμεναν στὸ ἴδιο ξενοδοχεῖο.

* * *

Ἕνα βράδυ ὁ δάσκαλος εἶχε μεγάλη ἀγριπνία. Κουβέντας γενομένης τὸν ρώτησαν καὶ δὲν ἤξερε νὰ πῆ γιατί μερικοὶ γράφουν τὸ «νί» τῆς λέξεως φιλονικεία μὲ «ι» καὶ ἄλλοι μὲ «ει». Ἔξαφνα ἀντελήφθη ὅτι σβύνουν τοῦ ξενοδοχείου τὰ ἠλεκτρικά. Σηκώθηκε λοιπὸν γιὰ νὰ δῆ τί συνέβη καὶ πῶς εἶνε δυνατὸν νὰ διορθωθῆ τὸ πρᾶγμα.

Καθὼς βγῆκε στοὺς διαδρόμους τοῦ φάνηκε πῶς εἶδε τὸν κύριο γιατρὸ νὰ ψάχνη τὰ συρτάρια τοῦ γραφείου τοῦ ξενοδοχείου.

Μὰ ἴσως νὰ μὴν ἦταν ὁ γιατρός. Ἴσως νἄκανε λάθος.

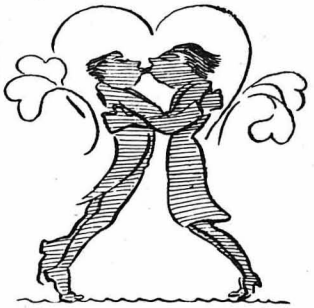

Ὁ δάσκαλος διέκρινε ὅτι δὲν ἦτανε ὁ σύζυγός της..

Προχώρησε καὶ καθὼς περνοῦσε ἀπὸ τὴν κάμαρα τοῦ γιατροῦ εἶδε τὴν πόρτα ἀνοιχτή.

Ἐμπῆκε μέσα μὲ τὸ θάρρος τοῦ φίλου καὶ τοῦ δασκάλου.

— Πῶς τὰ περνᾶτε χωρὶς φῶς; ρώτησε.

— Θαυμάσια, τοῦ ἀπάντησε ἡ κυρία ἰατροῦ.

Τοῦ φάνηκε ὅμως μέσα στὸ σκοτάδι ὅτι τὸ ἀντρόγυνο βρισκότανε ἀγκαλιασμένο καὶ φιλιότανε. Συζυγικὲς τριφεράτητες, σκέφθηκε κι' ἑτοιμαζότανε νὰ ἀποσυρθῆ, ζητῶντας μάλιστα καὶ συγγνώμη γιὰ τὴν ἀδιαχρισία του, ὅταν ἄκουσε ἀπ' ἔξω τὴ φωνὴ... τοῦ γιατροῦ:

— Ἄ, ἐπὶ τέλους, βρῆκα ἕνα κερί!...

Δὲν πρόφτασε ὁ καλὸς δάσκαλος νὰ παραξενευτῆ γιὰ τὴ διπλῆ ὑπόστασι τοῦ γιατροῦ, ὅταν τὸν ἄκουσε καὶ πάλι νὰ λέη ἀπ' ἔξω:

— Μιὰ ὥρα ἔψαχνα στὰ συρτάρια νὰ βρῶ κερί, μὰ ἐπὶ τέλους βρῆκα...

Δὲν εἶχε κάνει λάθος, ἦταν ὁ γιατρός. Μπῆκε στὴν κάμαρη κρατῶντας ἕνα κερὶ ἀναμένο, καμαρωτὸς-καμαρωτὸς γιὰ τὴν ἐξυπνάδα του καὶ τὸ κατόρθωμά του.

Πῆγε καὶ κλείστηκε πειὰ στὸ δωμάτιό του...

Ὅταν τὸ φῶς τοῦ κεριοῦ φώτισε τὴν κάμαρη, ὁ σεμνὸς καὶ τυπικὸς διδάσκαλος ἀντελήφθη ὅτι στὶς ἀγκάλες τῆς κυρίας ἰατροῦ δὲν ἦτανε ὁ σύζυγος καὶ κύριός της, ἀλλὰ ἕνας ἄλλος τρίτος, ἕνας ἀπὸ τοὺς καλοὺς φίλους, ποὺ τοὺς εἶχαν συντροφέψει στὴν ἐκδρομή. Τότε ὁ τυπικὸς ἐκεῖνος παιδοτρίβης ἔννοιωσε ὅτι εἶχε μεγάλο δίκηο ὁ μικρὸς γυιὸς τοῦ κυρίου ἰατροῦ, νὰ λέη ὅτι τὸ «κηρίον» ἔπαψε πλέον νὰ εἶνε ὄνομα οὐσιαστικόν, ἀλλὰ συναμφισβήτη μὲ τὴν κοινωνικὴ ἐξέλιξι τῶν σημερινῶν συζύγων, μετετράπη εἰς ἐπίθετο τριγενὲς καὶ τρικατάληκτο, πολυειδὲς καὶ πολυσύνθετο!...

Καὶ διαισθάνθηκε ὁ σεμνὸς διδάσκαλος, ὅτι μεταπολεμικῶς δὲν μετεβλήθη μονάχα ὁ κόσμος, οἱ ἄνθρωποι, ἡ ζωή, ἀλλὰ καὶ αὐτὴ ἡ ἀξιωματικὴ καὶ ἀπρόσβλητη Γραμματικὴ καὶ ὅτι στὴ σημερινὴ κοινωνία ὁ μόνος ἀγράμματος, ἀτεχνολόγητος καὶ καθυστερημένος ἤτανε αὐτὸς καὶ πὸ προοδευμένος καὶ συγχρονισμένος ὁ μικρὸς, ὁ μαθητής του!... Καὶ ψιθύρισε, κιττάζοντας τὸν σύζυγο, τὸ κηρίον, τὴν κ. γιατροῦ καὶ τὸν φίλο της:

— Εἶχε δίκηο μεγάλο τὸ παιδί. Τὸ κηρίον, ἀναφορικῶς μὲ τὴν νέα οἰκογένεια, ἀπόχτησε ὅλες τὶς ἰδιότητες τοῦ τριγενοῦς ἐπιθέτου καὶ τοῦ τρικαταλήκτου!... Ὁ κύριος, ἡ κυρία, τὸ... κηρίον!...

Πῆγε καὶ κλείστηκε τώρα στὸ δωμάτιό του ὁ ἄτυχος διδάσκαλος, βέβαιος ὅτι εἶνε περιττὸν πειὰ νὰ σπάη τὸ κεφάλι του μὲ τὴν Γραμματική.

Ὁ κύριος, ἡ κυρία, τὸ... κηρίον!.. Νὰ ἡ νέα οἰκογένεια, ἡ νέα ἠθική!...

ΣΤΑΜ. ΣΤΑΜ.

Μπῆκε κρατῶντας τὸ κερὶ καμαρωτὸς - καμαρωτὸς...